

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2024

Nr. 137

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 februari 2024

Hierbij bied ik u mijn reactie op de verzoeken van uw vaste commissie van VWS van zowel 17 januari 2024 (bericht vertrek hoogste ambtenaar ministerie; kenmerk 2024Z00446), als 14 februari 2024 (Verzoek om een reactie op het recente bericht «Giftige werksfeer bij ministerie VWS», FNV luidt noodklok; kenmerk 2024Z02422).

Reactie op uitkomsten FNV-enquêtes

Dat een aanzienlijk aantal medewerkers van het VWS-concern in de FNV-enquêtes heeft aangegeven zich onheus bejegend of onveilig te voelen, is pijnlijk en confronterend. In de eerste plaats voor de medewerkers die het betreft. De nieuwe signalen worden door het Ministerie van VWS zeer serieus genomen. De volle inzet van de ambtelijke leiding (bestuursraad) is erop gericht om het Ministerie van VWS voor alle medewerkers een veilige werkomgeving te laten zijn.

Uit een recent medewerkersonderzoek (2022/2023) was al gebleken dat binnen enkele organisatieonderdelen problemen waren op het punt van sociale veiligheid en omgangsvormen. Daar zijn acties op gezet en veel daarvan lopen nog. De bestuursraad van het Ministerie van VWS beschouwt de recente signalen als een extra aansporing om de omgangsvormen te verbeteren en de sociale veiligheid te vergroten.

De afgelopen weken heeft de waarnemend secretaris-generaal onder meer met de medezeggenschap, vertrouwenspersonen, integriteitscoördinatoren en leidinggevendenden besproken welke stappen op de korte termijn al kunnen worden genomen. Bijvoorbeeld door op directie-, afdelings- en/of teamniveau hierover met elkaar op het juiste moment en op de juiste wijze het gesprek aan te gaan. Of welke alternatieven er zijn, als hiervoor om wat voor reden dan ook belemmeringen bestaan. Daarbij is

aangegeven welke mogelijkheden de medewerker heeft om hierover met iemand door te praten, zoals bedrijfsmaatschappelijk werk, een (interne, dan wel externe) vertrouwenspersoon, de personeelsraadgever, een integriteitscoördinator en/of uiteraard de eigen leidinggevende. Leidinggevend worden verder ondersteund in het creëren van een veilige werkomgeving en het optreden tegen grensoverschrijdend gedrag. Er worden hiervoor trainingen aangeboden.

Reacties op gemeld (vermeend) grensoverschrijdend gedrag

- Op gemeld (vermeend) grensoverschrijdend gedrag wordt altijd geacteerd. Bij de afdoening van de melding wordt binnen het Ministerie van VWS rekening gehouden met de functie van degene over wie is gemeld. Zo hebben leidinggevend een voorbeeldfunctie. Zij worden «steviger» aangesproken of er wordt een zwaardere maatregel opgelegd dan aan een gemiddelde medewerker.
- Tegelijkertijd is helder dat er niet één aanpak of oplossing bestaat om een sociaal onveilige situatie op te lossen. Dit is afhankelijk van de omstandigheden van het geval en te volgen (juridische) kader/procedure.
- Bij interne berichtgevingen op het Ministerie van VWS over sociale veiligheid en omgangsvormen wordt steeds nadrukkelijk aangegeven welke (vervolg) mogelijkheden medewerkers hebben om vertrouwelijk hierover het gesprek aan te gaan.

Thematisch medewerkersonderzoek sociale veiligheid en omgangsvormen

Naar aanleiding van de recente signalen heeft de bestuursraad van VWS besloten een nieuw medewerkersonderzoek te laten uitvoeren. Het doel hiervan is drieledig. Het Ministerie van VWS wil:

- 1) *inventariseren* in hoeverre en waar er problemen zijn op het gebied van sociale veiligheid en omgangsvormen,
- 2) *weten* hoe het sociale veiligheidsklimaat binnen het VWS-concern wordt ervaren en
- 3) *in kaart brengen* in hoeverre medewerkers kennis hebben van en tevreden zijn met het beleid en de procedures op dit vlak.

Uitvoerder van dit medewerkersonderzoek is Effectory, het externe onderzoeksbureau dat, als onderaannemer van ICTU, medewerkersonderzoeken uitvoert binnen de sector Rijk. De waarnemend secretaris-generaal fungeert hierbij als opdrachtgever. De bedoeling is dat dit medewerkersonderzoek half maart 2024 van start gaat, na verkregen instemming hierop van de departementale ondernemingsraad. Op basis van de uitkomsten van het medewerkersonderzoek komt het Ministerie van VWS met een plan van aanpak, waarin ook aanbevelingen vanuit de FNV-enquête en het -manifest worden meegewogen.

Vertrek hoogste ambtenaar ministerie

Op 22 december 2023 heeft de toenmalige secretaris-generaal, Marcelis Boereboom, bekend gemaakt zijn functie per direct neer te leggen.

De heer Boereboom constateerde dat hij, vanuit zijn functie als secretaris-generaal van het Ministerie van VWS, lange tijd het evenwicht heeft kunnen bewaren tussen werk, thuis en zijn kwetsbare gezondheid. Omdat dit toch uit balans was geraakt, met name ten nadele van zijn gezondheid, vormde dat de reden dat hij zijn functie heeft neergelegd. Over de uitdaging waar het Ministerie van VWS voor staat om de werkomgeving

veiliger te maken, heeft hij aangegeven: «*De kracht en de energie die dit de komende periode van mij vraagt, kan ik helaas fysiek niet opbrengen*».

Het Ministerie van VWS en ik zijn hem zeer erkentelijk voor zijn verdiensten en de wijze waarop hij zijn functie heeft ingevuld. Begin januari is de heer Siebe Riedstra begonnen als waarnemend secretaris-generaal. Binnenkort start de procedure voor de benoeming van een nieuwe secretaris-generaal op het Ministerie van VWS. (De vacature staat sinds 23 februari 2024 open.)

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. Helder